

SERBEST ZAMAN VE ETNİK KÖKEN ALANLARINDA YAPILAN ARAMALAR ÜZERİNE İNCELEME

*Aytekin Hamdi BAŞKAN
Büşra KARTAL,*

Etnik Köken

Eski Yunancada “halk” anlamına gelen “ethnos” sözcüğünden türetilen etni site, atalara ait ortak mirasla karakterize edilen bir topluluktan geldiğine inanan kimseleri ifade etmektedir. Bu haliyle “ethnos”, ortak kökenden, akrabalıktan kaynaklanan kültürel birliğe uygun düşmektedir. Buradaki köken vurgusu biyolojik olmaktan ziyade sosyolojiktir(Kurubaş 2008).

Etni site ya da etnik grup kavramı, sosyolojide belirsiz bir kavramdır. Nathan Glazer ve Daniel Moynihan tarafından ortaya atılmıştır. Irk terimine karşı etni site daha kapsamlıdır. Bir toplumsal yapıdaki özelliği, bireylerin bir özel gruba özdeşleşmesini, grup siyasallığını, bireylerin gruba aidiyetini ifade etmek üzere ortaya atılmıştır. Genel olarak etnik, kendinin bilincinde olan, fakat uluslararası düzeyde egemen siyasal bir bütünlük olarak tanınmayan tarihsel bir ortaklaşmaya aidiyet olarak tanımlanmaktadır(<http://sosyolojisi.com>).

Marshall'a göre, “etnisite, ait oldukları ve içinde özgün kültürel davranışlar sergiledikleri, kendilerini diğer kolektif yapılardan farklılaştıran, ortak özelliklere sahip olduğunu düşünen ya da başkaları tarafından bu gözle bakılan kişileri tanımlar” (Marshall, 1999'dan; Yanmış, Kahraman 2013).

Weber etnik grubun bir inançtan kaynaklandığını ileri sürmektedir. Etnik grup ortak atadan gelindiğine, ortak geleneklere ve benzerliklere sahip olduğuna dair subjektif bir inanç etrafında şekillenmektedir (Weber, 1997'den: Karakoç,2013). Smith'e göre etni, ortak soy, tarih ve kültüre dayanan, bir teritorya ile özdeşleşmiş ve dayanışma duygusu taşıyan insan nüfusudur. Smith etniyi meydana getiren unsurları sıralamaktadır. Kolektif isim, ortak soy miti, ortak tarih, özel ortak kültür ile özdeşleşme ve dayanışma duygusudur (Smith, 2002:'den Karakoç ,2013).

me ve keyif alma gibi duyguları en içten şekilde yaşadığı faaliyet alanı olarak yer almaktadır.(Zorba ve diğerleri 2018) Serbest zaman bireyin istek ve ihtiyaçlarına göre kullanabildiği ve tamamen özgür olduğu zaman dilimidir. Yaptığımız bu araştırmada gelişen teknolojinin dolaylı olarak beraberinde getirdiği stres, kaygı, mesleki tükenmişlik sendromlarının arttığını ve insanların serbest zaman gibi kendini özgür hissedebileceği zamana daha çok ihtiyaç duyduğunu görmekteyiz.

Etnik köken, etnik grup veya etni site ortak bir kültürü, dini, dili, coğrafyayı paylaşan sosyal bir grup olarak karşımıza çıkmıştır. Irk kavramından farklıdır. Yaptığımız bu çalışmada da görülüyor ki etni site hiçbir grup veya toplumu ötekileştirmemektedir.

Google trends uygulamasıyla 2004-2019 tarihleri arasındaki etnik köken ve serbest zaman alanlarında yapılan aramalara baktığımızda şu verilere ulaştık. Ocak 2004 google trends aramasına bakıldığında serbest zaman araması 98 etnik köken araması 0'dır(Tablo 1). Aynı yıl Mart ayında ise 100 etnik köken araması varken serbest zaman araması 0'dır(Tablo 2). 2004-2019 yılları arasında en fazla aramanın yapıldığı tarihlere baktığımızda 2010 yılı Eylül ayını görmekteyiz. Etnik köken araması 3 serbest zaman araması 84'tür (Tablo 3). Aralık 2012 de ise etnik köken alanında 5 serbest zaman alanında 97 arama bulunmuştur(Tablo 4). 2019 yılı en son arama sonuçlarına göre şubat verilerine ulaşmaktayız. Etnik köken araması 2 serbest zaman araması ise 24'tür(Tablo 5) . Aramaların en fazla yapıldığı illere baktığımızda İzmir ve Antalya'da sadece serbest zaman alanında arama yapıldığını ve 100 arama yapıldığını görmekteyiz(Tablo 6 , 7). Ankara'da yapılan aramaların % 83'ü serbest zaman %17'si etnik köken aramasıdır(Tablo 8). İstanbul'da ise serbest zaman araması %81 etnik köken araması %19'dur(Tablo 9).

Sonuç olarak yapılan bu çalışmada 2004-2019 yılları arasında etnik köken ve serbest zaman aramaları arasında ilişki bulunamamıştır.

Kaynaklar

- Arslan S.** (2011) Serbest Zaman Kullanımı: Sıradan Serbest Zaman Etkinlikleri ve Sistemli Serbest Zaman Etkinlikleri: Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt-Sayı: 13-2 Yıl: 2011
- Başkan A.H., Karaküçük S.**(2015) Farklı Kültürlerde Boş Zaman Davranışları: Ermeniler Örnekleme: Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi, 2 (1), 10-22, 2015
- Bölükbaşı Y.Z.** (2018) Etnisite, Kimlik ve Dış Politika: Türkiye'nin Suriye Türkmenleri Politikası: PESA ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ Şubat 2018, Cilt:4, Sayı:1 e-ISSN: 2149-8385 p-ISSN: 2528-9950
- Büküşoğlu N., Bayturan A.F.** (2005) SERBEST ZAMAN ETKİNLİKLERİNİN GENÇLERİN PSİKO-SOSYAL DURUMLARINA İLİŞKİN ALGISI ÜZERİNDEKİ ROLÜ: Ege Tıp Dergisi 44 (3) : 173 - 177, 2005

- Gökçe H.**(2008) Serbest Zaman Doyumunun Yaşam Doyumu ve Sosyo-demografik Değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi: Yüksek Lisans Tezi, Denizli
- Gülay Ogelman H.** (2014) Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Serbest Zaman Etkinliklerinin Gözlemlenmesi: Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı/Issue: 26, s. 125-138 ♦ Cilt/Volume: 11
- Güllüce A.Ç., İşcan Ö.F.** (2010) Mesleki Tükenmişlik ve Duygusal Zeka Arasındaki İlişki: ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ İİBF DERGİSİ, EKİM 2010, 5(2), 7-29
- Işık Ş., Nişancı C.** (2015) Etnisite Kavramının İdeolojik Serüveni: Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi KAÜ İİBF Dergisi Cilt 6, Sayı 9, 2015 ISSN : 1309 - 4289
- Karakoç J.** (2013) Konstrüktivizmde Dış Politika ve Etnik Kimlikler: Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Cilt:28, Sayı: 2, Yıl:2013, ss.131-160
- Kurubaş E.** (2008) ULUS-DEVLET VE ETNİK GRUPLAR ARASINDAKİ VAROLUŞSAL İLİŞKİ: Doğu Batı, Sayı:44- Ocak-Şubat-Mart 2008
- Kurubaş E.** (2008) Etnik Grup-Devlet İlişkilerinin Sorunsallaşması ve Aktör Tutumlarındaki Açmazlar: Türkiye'deki Kürt Sorunu Örneği
- Mansuroğlu S.** (2002) Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Özellikleri ve Dış Mekan Rekreasyon Eğilimlerinin Belirlenmesi: Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi 2002, 15(2),53-6
- Turhan, F. H., Gacar, A.** (2019). Gençlik Liderlerinin Yaşam Kaliteleri. Riga: Lambert
- Yanmış M., Kahraman B.** (2013) Gençlerin Dini ve Etnik Kimlik Algısı: Diyarbakır Örneği: Akademik İncelemeler Dergisi (Journal of Academic Inquiries) Cilt/Volume: 8, Sayı/Number: 2, Yıl/Year: 2013
- Yerlisu Lapa T., Ardahan F.**(2009) Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Nedenleri ve Değerlendirme Biçimleri: Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. of Sport Sciences 2009, 20 (4), 132-144)
- Zorba E., Türkmen M., Karataş İ., Yaşartürk F., Akyüz H.** (2018) Rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman motivasyonlarının mutluluk düzeyi üzerine etkisi: International Journal of Human Sciences ISSN:2458-9489
<http://sosyolojisi.com/etnik-grup-ve-gruplar-nedir-tanimi-tarihi-sosyoloji/10317.html>. Erişim Tarihi: 26.03.2019